06/08/2020

Η Μεταμόρφωση στο Κατά Μάρκον Ευαγγέλιο

/ Ορθόδοξες Προβολές

Για την Μεταμόρφωση του Σωτήρος μπορεί να διαβάσει κανείς σε τρία Ευαγγελία: το κατά Ματθαίον, το κατά Μάρκον και το κατά Λουκάν. Σήμερα κατά τη διάρκεια της ημέρας θα παραθέσουμε και τα τρία με την μετάφρασή τους και τα ερμηνευτικά σχόλια.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάγνωσή τους είναι η αναφορά στις συντμήσεις των ονομάτων και στην κωδικοποίηση των ονομάτων των ερμηνευτών.

Καλή ανάγνωση!

Η περικοπή του Μάρκου θ 2 – 10

Συντμήσεις ονομάτων

(Πατέρες της Εκκλησίας & Εκκλησιαστικοί συγγραφείς)
Α = Αθανάσιος ο Μέγας Θφ =ΘεοφυλακτοςΒουλγαρίας
Β = Βασίλειος ο Μέγας β = Βίκτωρ Αντιοχείας
Γν = Γρηγόριος Νύσσης Κ = Κύριλλος Αλεξανδρείας
Ε = Ευσέβιος Καισαρείας Σγ = Σεβηριανός Γαβάλων
Ζ = Ζιγαβηνός εις τον Μάρκον Χ = Χρυσόστομος Ιωάννης
Ζμ = Ζιγαβηνός εις τον Ματθαιον Ω = Ωριγένης

(Σύγχρονοι θεολόγοι ερμηνευτές)

The New-Century Bible St. Mark by S.D.F. Salmond, Edinburgh 1922 (σημειώνεται με το σ).
The International Critical Commentary, Ezra P. Gould, A critical and exegetical Commentary on the Gospel according to S. Mark, Edinburgh 1921 (σημειώνεται με το γ).
J.A. Bengel Gnomon of the N.T. Testament translated by I. Bryce. Τόμ. A (σημειώνεται με το b).
C.L. W. Grimm Lexicon Graeco-Latinum in libros N. Lipsiae 1903. (σημειώνεται με το g).
Ν. Δαμαλά Ερμηνεία εις την Κ.Δ. τόμ. Β και Γ. Αθηναι 1892. (σημειώνεται με το δ).

Κείμενο και ερμηνεία

(Οι αριθμοί στις λέξεις του αρχαίου κειμένου παραπέμπουν στην αντίστοιχη ερμηνεία και ανάλυσή τους).

Μαρκ. 9,2 Καὶ μεθ᾽ ἡμέρας ἓξ (1) παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ᾽ ἰδίαν μόνους (2)· καὶ μετεμορφώθη (3) ἔμπροσθεν αὐτῶν (4),
Μαρκ. 9,2 Και ύστερα από εξ ημέρας επήρε μαζή του ο Ιησούς τον Πετρον και τον Ιάκωβον και τον Ιωάννην και τους ανέβασεν εις ένα υψηλόν όρος αυτούς μόνον ιδιαιτέρως. Και μετεμορφώθη έμπροσθεν αυτών.
(1) Δεν αναφέρεται κάτι που να υποδηλώνει, ότι ο Κύριος κατά τις έξι αυτές ημέρες υπαινίχτηκε κάτι για την επικείμενη Μεταμόρφωση. Έτσι πριν από κάποιες μεγάλες εμφανίσεις «έγινε σιγή στον ουρανό περίπου ένα ημίωρο» (Αποκάλυψη η 1). Όταν ο Χριστός φαίνεται να μην κάνει κάτι για την εκκλησία του, ανάμενε εντός ολίγου την εκδήλωση κάτι έκτακτου υπέρ αυτής.
(2) Κατ’ ιδίαν σε αντίθεση με το λαό, μόνους σε αντίθεση με τους υπόλοιπους εννέα (b). «Λέει κατ’ ιδίαν επισημαίνοντας την μυστικότητα του πράγματος και ότι δεν θέλησε να το δημοσιοποιήσει αυτό ο Κύριος» (β).

(3) Η σύσταση και ουσία του σώματός του παρέμεινε η ίδια. Δεν μετατράπηκε σε πνεύμα, αλλά το σώμα του φάνηκε με δύναμη και δόξα. Δες ποιας μεγάλης μεταβολής είναι επιδεκτικά τα ανθρώπινα σώματα, όταν ο Θεός ευδοκήσει να δοξάσει αυτά, όπως θα συμβεί στα σώματα των αγίων κατά την ανάσταση.
Οι εθνικοί ποιητές διακωμώδησαν και έκαναν κατάχτηση της λέξης μεταμορφώνομαι με τις γελοίες, φανταστικές και απεχθείς μεταμορφώσεις των θεών τους. Για αυτό και ο Πέτρος μιλώντας για την θεία Μεταμόρφωση πρόσθεσε, ότι «δεν σας γνωστοποιήσαμε την δύναμη του Κυρίου, ακολουθώντας μύθους

πλεγμένους με φαινομενική σοφία» (Β΄Πέτρ. α 16).
Ο Χριστός υπήρξε θεάνθρωπος. Και στις ημέρες της σάρκας του πήρε τη μορφή δούλου και συγκάλυψε τη δόξα της θεότητάς του. Τώρα στη Μεταμόρφωση παραμερίζει κάπως το κάλυμμα αυτό και εμφανίζεται με μορφή Θεού αποκαλύπτοντας στους μαθητές του κάποιες ακτίνες της θείας δόξας του.
(4) **Το εξαιρετικό αυτό γεγονός αναφέρεται και από τους τρεις συνοπτικούς**. Οι τρεις λοιπόν αφηγήσεις ταυτίζονται κατ' ουσίαν, παρόλο που κάθε μία έχει τα ιδιαίτερά της χαρακτηριστικά. Και οι μεν πρώτοι δύο ευαγγελιστές έχουν στενή σχέση και ομοιότητα, η αφήγηση όμως του τρίτου ευαγγελίου έχει περισσότερα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, που έχουν μεγάλη σπουδαιότητα για μας. **Έτσι μόνος ο Λουκάς αναφέρει τα γεγονότα: ότι ο Ιησούς ανέβηκε στο όρος για να προσευχηθεί και προσευχόμενος μεταμορφώθηκε (σ), το οποίο παρέχει την βάση να υποθέσουμε ότι ο κύριος σκοπός του Σωτήρα ανεβαίνοντας στο βουνό ήταν να προσευχηθεί και ότι η Μεταμόρφωση έλαβε χώρα ως κάποιο επεισόδιο**.

Η ειδική αυτή προσευχή του Κυρίου δεν ήταν ξένη με το περιεχόμενο της συνομιλίας του Ιησού με τους μαθητές για το τραγικό τέλος του (γ).

Για αυτό και η **δεύτερη λεπτομέρεια** που αναφέρεται από τον Λουκά ότι ο Μωϋσής και ο Ηλίας «έλεγαν για την έξοδό του την οποία επρόκειτο να πραγματοποιήσει στην Ιερουσαλήμ» (σ), βρίσκεται σύμφωνη με το όλο πλαίσιο του γεγονότος. Έτσι η Μεταμόρφωση υπήρξε κάποια ακτίνα αληθινής δόξας ανάμεσα στο μελαγχολικό νέφος που συσκίαζε την στιγμή εκείνη την ζωή του Κυρίου, αποδεικνύοντας, ότι παρά την επικείμενη ταπείνωση και τον προσεγγίζοντα θάνατο ήταν Θεός (γ).

Η **τρίτη λεπτομέρεια** της αφήγησης του Λουκά είναι ότι οι μαθητές «είχαν κυριευτεί από βαριά νύστα» και «αφού σε λίγο ξύπνησαν είδαν την δόξα του», το οποίο υποδηλώνει, ότι η Μεταμόρφωση έγινε νύχτα (σ).

Κατά την περίοδο της γήινης ταπείνωσης του Κυρίου έλαμψαν σε διάφορα σημεία της και κάποιες ακτίνες της θείας δόξας του. Η γέννησή του, το βάπτισμά του, ο πειρασμός του και ο θάνατός του υπήρξαν οι πιο αξιοσημείωτοι σταθμοί της ταπείνωσής του. Και αυτοί συνοδεύτηκαν με κάποια εξωτερικά σημάδια δόξας. Αλλά η συνέχεια της δημόσιας δράσης του υπήρξε διαρκής ταπείνωση. Και κατά το τέλος της, όταν επρόκειτο μετά από λίγους μήνες να επακολουθήσει το δραματικό τέλος του, παρεμβάλλεται η ένδοξη Μεταμόρφωσή του.

Μαρκ. 9,3 καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ(1) ἐγένετο στίλβοντα(2), λευκὰ λίαν ὡς χιών(3), οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται οὕτω λευκᾶναι(4).
Μαρκ. 9,3 Και τα ενδύματα αυτού έγιναν απαστράπτοντα και ακτινοβόλα, λευκά παρά πολύ ώσαν το χιόνι, τέτοια που κανένας βαφεύς εις την γην δεν ημπορεί ποτέ να λευκάνη έτσι.
(1) Ολόκληρο το σώμα του έγινε φωτεινό τόσο, ώστε η λάμψη του φωτός διαπέρασε τα ρούχα του, τα οποία έγιναν αστραφτερά. Του Μωϋσή μόνο το πρόσωπο έλαμπε, όταν κατέβηκε από το όρος. Αλλά το κάλυμμα που μπήκε πάνω του ήταν αρκετό να κρύβει την λάμψη αυτή. Τόσο ασθενής ήταν αυτή! Του Ιησού όμως η δόξα έλαμπε και δια μέσου των ρούχων του.
(2) Δηλαδή λαμπρά, λαμπερά (δ). Η λέξη συναντιέται στους Ο΄ για κάποια σκεύη «ἀπὸ χρηστοῦ χαλκοῦ στίλβοντα χρυσοειδῆ σκεύη (=χάλκινα σκεύη από καθαρό χαλκό, τα οποία έλαμπαν όπως ο χρυσός)(Α΄Έσδρα η 56) και «σκεύη χαλκοῦ στίλβοντος ἀγαθοῦ» (Β Έσδρα η 27) και για «στιλβούσης ρομφαίας (=λαμπερό σπαθί)(Ναούμ γ 3) και για τον ήλιο «ὡς ἔστιλβεν ἐπὶ τὰς χρυσᾶς καὶ χαλκᾶς ἀσπίδας (=ο οποίος λαμποκοπούσε πάνω στις χρυσές και χάλκινες ασπίδες» (Α΄Μακ. στ 39).

(3) Το λευκότερο από όσα η φύση παράγει (b)

(4) Λευκότερα και των όσων η τέχνη παράγει (b). Τέτοια που τεχνίτης βαφών πάνω στη γη δεν μπορεί να κάνει· με τη φράση «πάνω στη γη» χαρακτηρίζει την λευκότητα αυτή ως ουράνια και υπερφυσική (δ).

Μαρκ. 9,4 καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἠλίας σὺν Μωϋσεῖ(1), καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ(2).
Μαρκ. 9,4 Και παρουσιάσθη εις αυτούς ο Ηλίας μαζή με τον Μωϋσέα και συνωμιλούσαν με τον Ιησούν. Επήρε τότε ο Πετρος τον λόγον και είπεν στον Ιησούν.

(1) Οι αντιπρόσωποι των δύο μεγάλων σταδίων της αποκαλύψεως της Π.Δ., της προφητείας δηλαδή και του νόμου. Παρουσιάζεται με την συνομιλία αυτή η πνευματική ενότητα του Νόμου και των Προφητών, που δείχνουν τον Μεσσία ως αυτόν που εκπληρώνει το ουσιώδες μήνυμά τους. Δες Δευτερ. ιη 15 που παρατίθεται στο Πράξεις ζ 37. Ο Ηλίας ονομάζεται πρώτος διότι είναι ο πρόδρομος του Μεσσία (Μαλαχία δ 4)(σ).
Ο Μωϋσής υπήρξε προφήτης και ο νόμος, τον οποίο έδωσε, ήταν μέρος των προφητικών λόγων του. Ο Ηλίας δεν προφήτευσε κάτι για τον Μεσσία, αλλά έργο του υπήρξε να αποκαλύπτει στους ανθρώπους τον θείο νόμο και να κάνει αισθητό σε αυτούς τον θείο Νομοθέτη (γ).«Επειδή οι όχλοι έλεγαν άλλοι μεν ότι ο Ιησούς

είναι ο Ηλίας, άλλοι δε ο Ιερεμίας και άλλοι ένας από τους προφήτες, φέρνει τους κορυφαίους, ώστε να δουν και από εδώ την διαφορά των δούλων και του δεσπότη». Έπειτα, επίσης «επειδή συνεχώς τον κατηγορούσαν οι Ιουδαίοι ότι παραβαίνει τον νόμο και... ότι σφετερίζεται δόξα που δεν του αρμόζει, αυτήν του Πατέρα... για να δειχτεί ότι δεν πρέπει να κατηγορείται για αυτά... φέρνει στη μέση αυτούς που έλαμψαν στο καθένα από αυτά. Διότι πράγματι ο Μωϋσής έδωσε τον νόμο και μπορούσαν να σκεφτούν, ότι δεν θα υπηρετούσε ο Μωϋσής αυτόν που παραβαίνει τον νόμο και είναι εχθρός με αυτόν που τον θέσπισε. Ο Ηλίας από την άλλη έδειξε ζήλο για τη δόξα του Θεού. Και δεν θα παρουσιαζόταν και αυτός και θα υπάκουε αν ο Ιησούς ήταν αντίθεος, και έλεγε τον εαυτό του Θεό ίσο με τον Πατέρα, χωρίς να είναι αυτό που έλεγε, και χωρίς να κάνει αυτό όπως αρμόζει. Και πάλι τους φέρνει αυτούς για να δουν ότι έχει εξουσία και θανάτου και ζωής και εξουσιάζει τα πάνω και τα κάτω. Για αυτό φέρνει στη μέση και αυτόν που πέθανε και αυτόν που δεν έπαθε κάτι τέτοιο» (β).

Ήταν και οι δύο διαπρεπείς στις μέρες τους. Είχαν νηστέψει και οι δύο σαράντα ημέρες, όπως και ο Χριστός και επιτέλεσαν θαύματα καταπληκτικά, αφήνοντας και οι δύο εξαιρετική εντύπωση και κατά την έξοδό τους από τον κόσμο αυτόν, αφού ο μεν Ηλίας δεν είδε θάνατο, ο δε Μωϋσής πέθανε και «κανείς δεν είδε την ταφή του».
Στα πρόσωπά τους ο νόμος και οι προφήτες τιμούσαν τον Χριστό και μαρτυρούσαν για αυτόν. Είχαν έλθει όχι να διδάξουν αυτόν αλλά να διδαχτούν από αυτόν και να βεβαιώσουν ότι αυτός ήταν το τέλος του νόμου και των προφητών.

(2) Όσοι πεθαίνουν εν Κυρίω λοιπόν εξακολουθούν να ζουν ως διακρινόμενα μεταξύ τους πρόσωπα, γνωρίζουν ο ένας τον άλλον και συνομιλούν μεταξύ τους. Ο Μωϋσής και ο Ηλίας έζησαν σε εποχές που χωρίζονταν μεταξύ τους με αιώνες ολόκληρους. Αλλά στον ουρανό οι αποστάσεις του χρόνου εκμηδενίζονται και όλοι συνενώνονται σε ένα.

Μαρκ. 9,5 καὶ ἀποκριθεὶς(1) ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ·ῥαββί, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι(2)· καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς(3) τρεῖς, σοὶ μίαν καὶ Μωϋσεῖ μίαν καὶ Ἠλίᾳ μίαν.
Μαρκ. 9,5 Επήρε τότε ο Πετρος τον λόγον και είπεν στον Ιησούν.“Διδάσκαλε, καλόν είναι να μένωμεν εδώ. Και να κατασκευάσωμεν τρεις σκηνάς, μίαν δια σε, μίαν δια τον Μωϋσέα και μίαν δια τον Ηλίαν”.

(1) Το αποκριθείς δεν αναφέρεται σε ερώτηση που απευθύνθηκε σε αυτόν, αλλά σε πρόκληση από την περίσταση. Ο Χριστός μέσα στη δόξα του δεν εμφανίζεται ακατάδεκτος προς τον λαό του. Πολλοί στο μεγαλείο τους υποχρεώνουν τους φίλους τους να φυλάγονται σε απόσταση. Αλλά προς τον δοξασμένο Ιησού οι

αληθινοί πιστοί πλησιάζουν με θάρρος και έχουν ελευθερία να μιλούν προς αυτόν.

(2) «Και να μην κατέβεις εκεί ανάμεσα στους Ιουδαίους. Διότι αν έλθουν και εδώ ακόμη αυτοί που λυσσάνε εναντίον σου, έχουμε τον Μωϋσή που νίκησε τους Αιγυπτίους, έχουμε τον Ηλία που κατέβασε φωτιά από τον ουρανό» (Θφ).

«Επειδή δηλαδή είδε βουνό και πολλή την ερημιά θεώρησε ότι έχει πολλή ασφάλεια. Αν θα γίνει αυτό, λέει, δεν θα ανέβουμε στα Ιεροσόλυμα και δεν θα πεθάνει» (β).
Επιπλέον οι μαθητές θέλχτησαν και χόρτασαν με τη δόξα του Κυρίου που τους φανερώθηκε. Αν και σε ψηλό βουνό, ίσως άγονο και τραχύ, γυμνό και ψυχρό και έρημο, βρήκαν καλό να μείνουν εκεί για πάντα. Είναι καλό να μένουμε εδώ και να βλέπουμε την ωραιότητα του Κυρίου (Ψαλμ. κστ 4). Και αν είναι καλό το να βρίσκεται κάποιος μαζί με τον μεταμορφωμένο Χριστό στο όρος παρόντων μόνο του Μωϋσή και του Ηλία, πόσο καλό είναι να παραβρίσκεται κάποιος στον ουρανό μαζί με τον δοξασμένο Χριστό στην πανήγυρη όλων των αγίων;

(3) Πλέκοντας κλαδιά δέντρων. Μίλησε έτσι αόριστα, χωρίς κάποια σαφή ιδέα στο νου του παρά μόνο το να τιμήσει τους ουράνιους επισκέπτες και τον Διδάσκαλο, τον οποίο οι δύο αυτοί αναγνώριζαν και τιμούσαν. Βεβαίως ήταν καλό για αυτόν και τους συμμαθητές του να μένουν εκεί με την σεβαστή αυτή τριάδα (σ). Αψηφεί μέσα στη θελκτική εκείνη κατάσταση το να μείνει αυτός στο ύπαιθρο πάνω στο ψυχρό έδαφος. Αρκεί ο διδάσκαλος να έχει που να γύρει το κεφάλι και αδιάφορο αν αυτός στερούνταν το καταφύγιο της σκηνής.

Μαρκ. 9,6 οὐ γὰρ ᾔδει τί λαλήσῃ(1)· ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι (2).
Μαρκ. 9,6 Και έλεγεν αυτά, διότι δεν ήξευρε τι να είπη, επειδή αυτός και οι δύο άλλοι μαθηταί είχαν καταληφθή από φόβον.
(1) «Δηλαδή δεν ήξερε τι άλλο καλύτερο να πει» (Ζμ). Η σκηνή που εκτυλισσόταν την στιγμή εκείνη ξεπερνούσε εξ’ ολοκλήρου την μέχρι τώρα πείρα του Πέτρου και τον εξέπληξε (σ). Δεν ήξερε λοιπόν τι να πει. Εάν γνώριζε, δεν θα έκανε τέτοια ανόητη πρόταση. Διότι η κατάσταση εκείνη δεν επρόκειτο να παραταθεί. Οι ουράνιοι επισκέπτες δεν έρχονται στη γη για να παραμείνουν μόνιμα σε αυτήν (γ).

Δεν κατάλαβε «ότι ο Μωϋσής ήταν ψυχή όχι με σώμα (όπως το δικό μας)… **και ότι δεν ήταν δυνατόν αυτός (ο Πέτρος) να αφήσει τους πολλούς και να μένει στο βουνό**» (β).
Τι χρειαζόταν για τον Μωϋσή και τον Ηλία η σκηνή; Ανήκαν στον μακάριο εκείνο κόσμο, όπου δεν θα πεινάσουν ξανά και δεν έχουν ανάγκη φωτός ηλίου.
(2) «Πρόσθεσε και την αιτία λέγοντας ότι ήταν φοβισμένοι. Διότι φοβήθηκαν βλέποντας μορφή πάνω από τα ανθρώπινα μέτρα… Επομένως ο Πέτρος, έχοντας

ακόμη συγχυσμένο το νου από αυτό, λέει ασύνετα λόγια» (Ζμ).
«Ταράχτηκε από την αγωνία που προκάλεσε η εμφάνιση εκείνη. Οι άλλοι λοιπόν ευαγγελιστές… δείχνοντας ότι η μπερδεμένη του σκέψη με την οποία αυτά λέγονταν προκλήθηκε από την αγωνία εκείνη, έλεγαν· ο μεν Μάρκος ότι δεν ήξερε τι να πει, διότι είχαν φοβηθεί. Ο δε Λουκάς… πρόσθεσε· Χωρίς να ξέρει αυτό που λέει» (Χ).
Όχι από ανοησία, αλλά από φόβο δεν ήξερε τι να πει. Ο φόβος παρέλυσε προς στιγμήν τις διανοητικές του δυνάμεις (δ). Την «ταραχή που τον κυρίευσε, ο Πέτρος την θυμήθηκε όπως λέει ο μαθητής του ο Μάρκος» (β).

Μαρκ. 9,7 καὶ ἐγένετο νεφέλη(1) ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς, καὶ ἦλθε φωνὴ(2) ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός(3)· αὐτοῦ ἀκούετε(4).
Μαρκ. 9,7 Και αίφνης ήλθε νέφος που εσκέπασε αυτούς. Και από το νέφος αυτό ηκούσθη φωνή, που έλεγεν• “αυτός είναι ο Υιός μου ο αγαπητός. Εις αυτόν να υπακούετε”.
(1) «Ο Πατέρας αφήνει φωνή από τη νεφέλη. Έτσι πάντα φαίνεται ο Θεός. Διότι νεφέλη και ομίχλη τον κυκλώνουν. Και κάθεται σε σύννεφο ανάλαφρο. Και πάλι λέει ο Ψαλμός έκανε τα νέφη άρμα στο οποίο επιβαίνει» (β).
Αλλά το σύννεφο αυτό κατά τον Ματθαίο ήταν φωτεινό και όχι σκοτεινό όπως στο Σινά. Δεν πλησιάσαμε εμείς σε βουνό καλυμμένο με μαυρίλα και σκοτάδι (Εβραίους ιβ 18), αλλά σε όρος καλυμμένο από σύννεφο φωτεινό. Και η Π.Δ. και η Κ.Δ. έχουν τα τεκμήρια της θείας παρουσίας, αλλά η Π.Δ. υπήρξε διαθήκη σκιάς, τρόμου και δουλείας, η Καινή φωτός, αγάπης και ελευθερίας.
(2) Ήλθε φωνή από την νεφέλη και ήταν η φωνή του Θεού, ο οποίος και τώρα όπως και άλλοτε, «από τον πύρινο στύλο της νεφέλης μίλησε» (Ψαλμ. 98, 7). Αλλά εδώ δεν ακούστηκαν αστραπές και βροντές ή ήχος σάλπιγγος, όπως όταν δινόταν από τον Μωϋσή ο νόμος, αλλά μόνο φωνή, ήσυχη και ειρηνική φωνή, που δεν συνοδευόταν από βίαιο άνεμο ή σεισμό ή φωτιά όπως όταν μίλησε ο Κύριος προς τον Ηλία (Γ΄Βασ. ιθ 11,12). Ο Μωϋσής και ο Ηλίας τώρα είναι μάρτυρες, ότι ο Θεός «στο τέλος αυτών των ημερών μας μίλησε μέσω του υιού» με άλλο τρόπο παρά όπως μιλούσε παλαιότερα προς αυτούς. Η φωνή αυτή ήλθε από τη μεγαλοπρεπή δόξα (Β΄Πέτρ. α 17), σε σύγκριση με την οποία η προηγούμενη δόξα επισκιάζεται και αμαυρώνεται.
(3) Η ίδια θεία φωνή ακούστηκε και στο βάπτισμα, αλλά εκεί απευθυνόταν προς τον ίδιο τον Χριστό, ενώ εδώ απευθύνεται προς τους μαθητές του (σ). Ο αγαπητός. «Δεν τον αγαπά μόνον επειδή τον γέννησε, αλλά επειδή είναι και ίσος με αυτόν σε όλα και έχουν την ίδια γνώμη» (β).

Ο Μωϋσής και ο Ηλίας υπήρξαν μεγάλοι άνδρες και φίλοι του Θεού. Ήταν όμως δούλοι και δούλοι του Θεού, στους οποίους δεν ευαρεστήθηκε πάντα. Διότι ο

Μωϋσής μίλησε κάποτε ασύνετα και ο Ηλίας ήταν άνθρωπος ομοιοπαθής με μας. Αλλά ο Χριστός υπήρξε ο Υιός που πάντοτε ευαρέστησε το Θεό. **Ο Μωϋσής και ο Ηλίας υπήρξαν κάποτε όργανα συμφιλίωσης μεταξύ του Θεού και του Ισραήλ**. **Ο Μωϋσής έγινε μέγας μεσίτης και ο Ηλίας μέγας αναμορφωτής. Αλλά στο πρόσωπο του Χριστού «ήταν ο Θεός που συμφιλίωνε τον κόσμο με τον εαυτό του**» (Β΄Κορινθ. ε 19).

Η μεσιτεία του είναι ασύγκριτα ισχυρότερη και υπεροχότερη από αυτήν του Μωϋσή και η αναμόρφωση και ανακαίνιση που επιτεύχθηκε από αυτόν περισσότερο δραστική και ριζική από αυτήν του Ηλία.
(4) Το «αυτόν να ακούτε» που ανταποκρίνεται στο Δευτερονομίου ιη 15 («προφήτη... σαν εμένα θα αναστήσει για χάρη σου ο Κύριος... αυτόν θα ακούσετε») παραγγέλλει νέο καθήκον και νέα σχέση. Οι άνθρωποι του παλαιού Ισραήλ άκουγαν τον Μωϋσή και τους προφήτες. Οι του νέου Ισραήλ πρέπει να υπακούουν στο Χριστό (σ).

Να ακούτε αυτόν και να πιστεύετε αυτόν ως Μέγα Προφήτη και Διδάσκαλο. Να ακούτε αυτόν και να διευθύνεστε από αυτόν και να άρχεστε από αυτόν ως μεγάλο Βασιλιά και Νομοθέτη. Και η φωνή αυτή της Νεφέλης έκανε αυθεντικούς και έγκυρους όλους τους λόγους του Χριστού σαν να ακούστηκαν αυτοί από την Νεφέλη, από το ίδιο το στόμα του Πατέρα. Ήταν παρόντες ο Μωϋσής και ο Ηλίας, ο νόμος και οι προφήτες, για τους οποίους είχε λεχθεί: «έχουν τον Μωϋσή και τους προφήτες, ας ακούσουν αυτούς» (Λουκ. ιστ 29).

Οι μαθητές ήταν ήδη έτοιμοι να ακούσουν και αυτούς, όπως και τον Χριστό, αφού ζήτησαν να κατασκευάσουν και για αυτούς σκηνές, όπως και για τον Ιησού. Όχι· είπε ο Θεός. «Αυτόν να ακούτε» και αυτό είναι αρκετό. Αυτόν και όχι τον Μωϋσή και τον Ηλία, οι οποίοι με τη σιγή τους εκδήλωναν πλήρη συγκατάθεση προς την φωνή της νεφέλης.

Μαρκ. 9,8 καὶ ἐξάπινα (1) περιβλεψάμενοι οὐκέτι οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ᾽ ἑαυτῶν.
Μαρκ. 9,8 Και έξαφνα εκύτταξαν γύρω τους οι μαθηταί και δεν είδαν κανένα, παρά μόνον τον Ιησούν μαζή των.
(1) «Αντί να πει ξαφνικά» (Ζ). Αλεξανδρινός μετασχηματισμός της λέξης εξαπίνης (=ξαφνικά) συνηθισμένος στους Ο΄ και στους μεταγενέστερους (δ). Πρέπει να συνδεθεί με την μετοχή= Ξαφνικά κοίταξαν τριγύρω και δεν είδαν πλέον κανέναν (γ).

Μαρκ. 9,9 καταβαινόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ διηγήσωνται ἃ εἶδον(1), εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ(2).

Μαρκ. 9,9 Καθώς δε κατέβαιναν από το όρος, έδωσεν αυτούς, κατά τρόπον έντονον, εντολήν, να μη διηγηθούν εις κανένα αυτά που είδαν, παρά μόνον όταν ο υιός του ανθρώπου αναστηθή εκ νεκρών.
(1) Η παραγγελία για μυστικότητα, την οποία απηύθυνε και πριν για άλλες θαυμαστές εκδηλώσεις της δύναμής του, επαναλαμβάνεται τώρα προς τους τρεις και σε σχέση με το υπερφυσικό γεγονός της Μεταμόρφωσης για τους ίδιους όπως και πριν λόγους (σ).

«Διότι όσο σπουδαιότερα λέγονταν για αυτόν, τόσο πιο πολύ δύσκολα παραδεκτά ήταν στους πολλούς τότε, και το σκάνδαλο που θα προκαλούσε ο σταυρός θα αύξανε περισσότερο. Οπότε για αυτό διατάζει να σιωπούν… και σχεδόν λέει και την αιτία για την οποία διέταξε να σιγούν. Διότι δεν διέταξε βεβαίως για πάντα να μην το πουν σε κανέναν, αλλά έως ότου αναστηθεί από τους νεκρούς» (β).
Η εσφαλμένη για τον Μεσσία αντίληψη του λαού θα οδηγούσε αυτόν σε κακή εξήγηση κάθε πράγματος που θα αποδείκνυε την μεσσιανική του ιδιότητα. Ο λαός θα εξαπτόταν με ψευδείς ελπίδες, τις οποίες η αφήγηση του θαυμαστού αυτού γεγονότος θα έκανε εντονότερες και θερμότερες (γ).
(2) Αλλά η μυστικότητα εδώ επιβαλλόταν για ορισμένο χρονικό διάστημα, μέχρις ότου ο υιός του ανθρώπου αναστηθεί (σ). Μετά την ανάσταση, όταν ο θάνατός του θα επέβαλλε τέρμα στις ψευδείς προσδοκίες και ελπίδες και η ανάσταση θα είχε δείξει ολοφάνερα την αληθινή του δόξα, αφηγήσεις για την επίγεια δόξα και δύναμή του θα συντελούσαν στην σχετικά με αυτόν αληθινή πίστη (γ).

Μαρκ. 9,10 καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν (1), πρὸς ἑαυτοὺς(2) συζητοῦντες τί ἐστι τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι (3).
Μαρκ. 9,10 Και οι μαθηταί εκράτησαν το γεγονός της μεταμορφώσεως μυστικόν• μεταξύ των όμως συζητούσαν, τι σημαίνει ότι θα αναστηθή εκ νεκρών.
(1) Μάλλον «τον λόγο κράτησαν, τον σχετικό με την μεταμόρφωση» (Ζ). Τήρησαν την απαγόρευση του διδασκάλου (σ). Το κράτησαν με την έννοια της υπακοής (γ).
Ή, λιγότερη πιθανή ερμηνεία «τον λόγο, για το ότι θα αναστηθεί αυτός από τους νεκρούς» (Ζ).
(2) Όχι «κράτησαν στους εαυτούς τους χωρίς να το πουν αυτό σε κανέναν άλλον» (Ζ), αλλά «τα συζητούσαν μεταξύ τους»= τα συζητούσαν ιδιαιτέρως μεταξύ τους (γ,δ).
(3) «Διότι δεν ήξεραν ακόμη, λέει, ότι πρέπει αυτός να αναστηθεί από τους νεκρούς» (Θφ).
Δεν γνώριζαν τι έννοια είχε το ότι θα αναστηθεί από τους νεκρούς σε σχέση με τον Ιησού, αφού η εκ νεκρών ανάσταση προϋπέθετε και θάνατο του Ιησού (γ). Αυτοί όμως πίστευαν ότι ο Μεσσίας δεν ήταν καθόλου κατώτερος του Ενώχ και του Ηλία (οι οποίοι δεν πέθαναν) και συνεπώς δεν ήταν δυνατόν να υπόκειται σε

θάνατο (δ).

(Υπόμνημα στο κατά Μάρκον, Π.Ν.Τρεμπέλα σελ. 154-159 εκδόσεις «ο Σωτήρ» μεταφρασμένο & μεταγλωττισμένο στη δημοτική γλώσσα
Οι αριθμοί στις λέξεις του αρχαίου κειμένου παραπέμπουν στην αντίστοιχη ερμηνεία και ανάλυσή τους)